

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Op 13-14 april aanstaande behandelt uw Kamer de asielnoodmaatregelenwet en de wet invoering tweestatusstelsel plenair. Over deze wetten zijn door uitvoerings- en belangenorganisaties en adviesorganen veel zorgen geuit¹. De effecten van de wetten zijn niet bewezen, terwijl de voorgenomen maatregelen wel een significant schadelijke impact kunnen hebben op het toekomstperspectief, de integratie, de zorgvuldigheid van de asielprocedure en het gezinsleven voor mensen die naar Nederland gevlucht zijn voor vervolging, oorlog en geweld².

Naast deze zorgen, brengen we graag nog een ander, tot nu toe onderbelicht knelpunt onder uw aandacht: het ontbreken van het overgangsrecht. Het gebrek aan overgangsrecht raakt alle mensen die een lopende asiel- of gezinsherenigingsprocedure hebben, onder wie veel kinderen. Het verandert van de ene op de andere dag hun perspectief, schaadt de rechtszekerheid en druist in tegen de beginselen van behoorlijk bestuur. Bovendien schaadt het ontbreken van overgangsrecht het beginsel van gelijke behandeling. Ten slotte is dit gebrek in strijd met de uitspraak A en S van het Hof van Justitie³. In deze brief lichten wij dat verder toe.

Beginnelsen van behoorlijk bestuur

In de kaders voor de regelgeving staat wanneer het toekennen van eerbiedigende werking of uitgestelde werking wenselijk kan zijn. Punten van overweging zijn daarbij het vertrouwensbeginsel, de redelijkheid en billijkheid, de rechtszekerheid en het verrassingseffect (zie ook [aanwijzing 5.62](#)). Zoals ook door experts is aangegeven⁴ is het in het geval van deze asielwetten niet te rechtvaardigen dat er geen overgangsrecht gehanteerd wordt en dat de nieuwe asielwetten onmiddellijk ingaan.

Als mensen een aanvraag doen, vertrouwen zij erop dat de overheid hun aanvraag volgens de dan geldende regels beoordeelt. Als de overheid tijdens de procedure de regels verandert, schaadt zij dat vertrouwen. In dit geval gaat het om mensen die soms al jaren wachten op een beslissing. Daarbij is relevant dat de asielprocedures (veel) langer lopen dan de maximumperiode van zes maanden en de gezinsherenigingsprocedures langer dan de maximumperiode van negen maanden. Als de overheid de door haarzelf opgelegde maximumtermijnen had gehaald, was een groot deel van de nu wachtende

1 Zie o.a. de reacties van de RvS, de politie, het CvdRM, de DT&V, het OM, de ABRvS, de Commissie Meijers, de NVVR, de Adviesraad Migratie, de RvdR en het COA via [Asielnoodmaatregelenwet Voorstel van Wet | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

2 Idem

3 C-550/16: [EUR-Lex - 62016CJ0550 - EN - EUR-Lex](#).

4 O.a. Hirsch Ballin en Hillary, Commissie Meijers

asielzoekers beoordeeld onder de huidige regels. In feite gaat het hier om een soort 'uitstelwinst'; de overheid 'wint' de procedure omdat zij deze heeft vertraagd. Dat past niet bij een rechtvaardige en zorgvuldige overheid.

Schadelijke effecten

In de praktijk leidt dit ertoe dat het verloop van de procedure, waar een asielzoeker of statushouder al in zit, na inwerkingtreding van de nieuwe wetten plotsklaps verandert. Asielzoekers die uit een aantoonbaar onveilig land komen, gaan er vaak al jaren vanuit dat zij na ontvangst van de asielvergunning gezinshereniging kunnen aanvragen. Na ingang van de nieuwe wetgeving komen daar aanvullende voorwaarden bij die er voor b-statushouders voor zorgen dat het nog jaren langer zal duren om hun gezin over te laten komen, áls het al lukt om ooit aan die voorwaarden te voldoen.

Dit geldt ook voor statushouders met een lopende gezinsherenigingsaanvraag. Er is geen legitieme reden om voor deze groepen geen eerbiedigende werking toe te passen. Onmiddellijke ingang van de nieuwe regels betekent overigens niet per definitie dat dit de aantallen asielmigranten naar Nederland beperkt, omdat bijvoorbeeld het recht op gezinsleven uiteindelijk zal moeten worden geborgd. Het zorgt wel voor hartverscheurende situaties waarin gezinsleden jaren langer dan nodig gescheiden blijven van hun partner, kinderen en/of ouders die in onveilige gebieden achterblijven. Het gaat om een grote groep vluchtelingen die graag wil integreren en zich willen inzetten voor de Nederlandse samenleving, maar die daar al jaren geen start mee kunnen maken vanwege het onvermogen van de overheid om zich te houden aan de eigen termijnen.

De voortdurende onzekerheid bij deze groep, zeker ook waar het alleenstaande minderjarigen betreft, leidt langzaam maar zeker tot gezondheidsklachten, mentale problemen en lusteloosheid. Wij vrezen dat maatregelen uit de nieuwe wetten, juist voor deze groep die al zo lang wacht en die al jaren met bepaalde verwachtingen leeft, deze problematiek verergeren.

Wij doen dan ook een dringend beroep op u om deze problematiek mee te wegen bij de behandeling van de voorliggende asielwetten.

Met vriendelijke groet,

Tanno Klijn, Bestuurder Nidos

Wil Eikelboom, voorzitter VAJN

Frank Candel, bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland